

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 540/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou KPMG Legal s. r. o., Dvořákovo nábrežie 10, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marian Dzuroška, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 38 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf 19/2015 z 28. septembra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a namietaného porušenia čl. 38 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžf 19/2015 z 28. septembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) rozhodnutím č. 1100301/1/132037/2013/5094 z 28. marca 2013 (ďalej len „rozhodnutie finančného riaditeľstva“) potvrdilo dodatočný platobný výmer Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty (ďalej len „daňový úrad“) č. 9900403/5/1432959/2012/JanS z 3. júla 2012 (ďalej len „rozhodnutie daňového úradu“), ktorým bol sťažovateľke vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2008 vo výške 155 860,28 €.

Proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva podala sťažovateľka žalobu na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 124/2013-166 z 27. novembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodnutie finančného riaditeľstva v spojení s rozhodnutím daňového úradu zrušil a vec vrátil finančnému riaditeľstvu na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podalo finančné riaditeľstvo odvolanie. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že rozsudok krajského súdu mení tak, že žalobu zamietá.

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd pri rozhodovaní v jej veci nezohľadnil príslušnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej

len „Súdny dvor“), a to predovšetkým rozsudok vo veci C 605/12 Welmory zo 16. 10. 2014, v zmysle ktorého *«[p]rvá zdaniteľná osoba so sídlom svojej ekonomickej činnosti v členskom štáte, ktorá využíva služby poskytované druhou zdaniteľnou osobou so sídlom v inom členskom štáte, má v tomto inom členskom štáte „stálu prevádzkareň“ v zmysle článku 44 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2008/8/ES z 12. februára 2008, na účely určenia miesta zdanenia týchto služieb, pokiaľ sa táto prevádzkareň vyznačuje dostatočným stupňom stálosti a vhodnou štruktúrou z hľadiska ľudských a technických prostriedkov, ktoré jej umožňujú prijímať poskytované služby a využívať ich na účely svojej ekonomickej činnosti, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu»*. Sťažovateľka tvrdí, že na základe dohody o poskytnutí podpory zo 14. decembra 2007 s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] zabezpečila pre svoju ekonomickú činnosť na území Ruskej federácie materiálne a personálne vybavenie v sídle tejto obchodnej spoločnosti. Uvedené právne závery vyjadrené v citovanom rozsudku mal preto najvyšší súd v napadnutom rozsudku náležite zohľadniť.

Sťažovateľka ďalej vo svojej sťažnosti poukazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci C 260/95 Commissioners of Customs and Excise proti DFDS A/S. z 20. 2. 1997, z ktorého má podľa jej názoru vyplývať, že povinnosť platiť daň z pridanej hodnoty vzniká v jej prípade prevádzkarni v Ruskej federácii, nie jej samej na Slovensku.

Sťažovateľka tiež tvrdí, že najvyšší súd pri rozhodovaní v jej veci prihliadal aj na skutočnosti, ktoré *„nie sú definičnými znakmi stálej prevádzkarne ani podľa zákona o dani z pridanej hodnoty... ani podľa žiadneho iného právneho predpisu“*. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd *„vykladal pojem stálej prevádzkarne odlišne od výkladu vyplývajúceho z unijného práva, keď za dôvody neexistencie stálej prevádzkarne na území Ruskej federácie prioritne považoval (i) absenciu vlastného personálu a materiálu a (ii) neexistenciu zmlúv o prenájme vozňov podpísaných riaditeľkou zastupiteľstva, resp. za dôvody neexistencie označil aj skutočnosti, ktorými sa Súdny dvor zatiaľ podľa vedomosti sťažovateľa nezaoberal, a to (iii) nesplnenie oznamovacích povinností a neodvedenie ekvivalentu DPH v Ruskej federácii“*.

Sťažovateľka ďalej namieta, že najvyšší súd mal v jej veci predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku. Keďže túto prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru nepredložil, porušil jej základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka ústavnému súdu taktiež oznámila, že proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala kasačnú sťažnosť podľa § 438 zákona č. 162/2015 Z. z. správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny súdny poriadok“), o ktorej v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo rozhodnuté.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 6 Sžf/19/2015 zo dňa 28. 9. 2016 vydaným v právnej veci [REDAKOVANÉ] c/a Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky... porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 a právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 a práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sžf/19/2015 zo dňa 28. 9. 2016... a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolaciemu na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 38 dohovoru súd prejedná vec spolu so zástupcami strán a v prípade potreby pristúpi k vyšetrovaniu, pre efektívne vykonanie ktorého mu zainteresované Vysoké zmluvné strany poskytnú potrebnú súčinnosť.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným

zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 35/02, I. ÚS 105/06, III. ÚS 155/09).

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Z pohľadu ústavného súdu je hneď v úvode potrebné vysporiadať sa so skutočnosťou, že proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť podľa § 438 Správneho súdneho poriadku. Takýto jej postup, teda súčasné podanie opravného prostriedku na všeobecnom súde a sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ústavnom súde, by totiž v zmysle ustálenej judikatúry (porovnaj I. ÚS 84/2010, III. ÚS 114/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013) zakladal dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej (predčasne podanej) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na okolnosti tohto prípadu však takýto postup ústavného súdu v tejto veci neprichádza do úvahy.

Ústavnému súdu je totiž z jeho rozhodovacej činnosti známe, že o kasačnej sťažnosti sťažovateľky rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 17/2016 z 28. júna 2017 tak, že konanie o nej zastavil (k tomuto je potrebné poukázať na to, že sťažovateľka napriek svojmu kvalifikovanému právnomu zastúpeniu v konaní pred ústavným súdom túto skutočnosť ústavnému súdu sama neoznámila). Sťažovateľka následne, teda po vyčerpaní iných jej dostupných opravných prostriedkov (kasačnej sťažnosti), podala na ústavnom súde ďalšiu (v poradí druhú) sťažnosť proti napadnutému rozsudku

najvyššieho súdu, ktorá bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1742/2017. Táto jej ďalšia sťažnosť proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu bola uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 611/2017-24 z 12. októbra 2017 odmietnutá ako neprípustná s poukazom na prekážku litispendencie, pričom ústavný súd v označenom uznesení odkázal na to, že konanie o tejto sťažnosti sťažovateľky (sp. zn. Rvp 13/2017) ešte nebolo skončené. Ústavný súd preto v záujme zabezpečenia materiálnej ochrany práv sťažovateľky (porovnaj II. ÚS 675/2016, III. ÚS 694/2016), zohľadňujúc svoj právny názor vyslovený v uznesení č. k. II. ÚS 611/2017-24 z 12. októbra 2017, pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu v konaní o tejto jej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, pretože iný postup by v tomto prípade predstavoval prílišný formalizmus, ktorý je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľný (porovnaj IV. ÚS 192/08, III. ÚS 163/2011, I. ÚS 155/2017).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že napadnutý rozsudok je svojvoľný a arbitrárny, pretože najvyšší súd v ňom nezohľadnil príslušnú judikatúru Súdneho dvora, a to predovšetkým vo vzťahu k výkladu pojmu „*stála prevádzkareň*“.

Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uviedol: «*Daňové orgány v danej veci postupovali v súlade so zákonom keď s poukazom na ust § 4 ods. 7 zákona o DPH dospeli k záveru, že neboli splnené kritéria pre posúdenie Zastupiteľstva spoločnosti žalobcu v Rusku ako prevádzkarne, keď aj podľa najvyššieho súdu žalobca hodnoverným spôsobom nepreukázal, že Zastupiteľstvo spoločnosti [REDAKOVANÉ] v Rusku:*

- skutočne z uvedeného miesta samostatne uzatváralo a vyhotovovalo zmluvy, uskutočňovalo manažérske rozhodnutia, dojednávalo obchody, prijímalo platby a vykonávalo konkrétnu ekonomickú činnosť na území Ruskej federácie v súvislosti s poskytnutím preverovaných faktúr za prenájom železničných vozňov pre konkrétnych

odberateľov, že disponovalo stálym miestom podnikania, ktoré malo personálne a materiálne vybavenie potrebné na výkon podnikania;

- na dostatočnej úrovni skutočne zabezpečovalo stálosť a organizáciu, ktorá z hľadiska ľudského a materiálneho vybavenia poskytovala predmetný prenájom železničných vagónov samostatne.

Najvyšší súd v zhode s názorom krajského súdu (rozsudky 2 S/123/2013 a 2 S/124/2013, oba zo dňa 13. 07. 2015; rozsudky 6 S/121/2013, 6 S/123/2013, 6 S/122/2013, všetky zo dňa 11. 06. 2015) poukazuje na to, že problematika prevádzkarne na účely DPH (v súvislosti s miestom zdaňovania) bola riešená viacerými rozsudkami Súdneho dvora EÚ (napr. C-190/95, C-390/96, C-73/06). Pri výklade pojmu prevádzkareň žalovaný aj podľa názoru najvyššieho súdu dôsledne vychádzal z európskej úniovej regulácie spoločného systému DPH, ktorá je nastavená vyššie uvedenými smernicami a judikatúrou Súdneho dvora. Táto regulácia sa premieta i do vnútroštátneho práva Slovenskej republiky, ktoré vychádza z cieľov predmetných smerníc a v aplikačnej praxi musí byť interpretované v súlade s ich zamýšľaným účelom.

Zákon o DPH stanovuje, že ak má zahraničná organizačná zložka platiteľa so sídlom na území SR splňať kritéria prevádzkarne na daňové účely, musí mať personálne a materiálne vybavenie potrebné na výkon ekonomickej činnosti. Najvyšší súd sa taktiež stotožňuje so závermi žalovaného, že v zmysle právne záväznej judikatúry Súdneho dvora EÚ sa za prevádzkareň považuje stále miesto vykonávania samostatnej a nezávislej ekonomickej činnosti, z ktorej sa dosahuje príjem a ktorá disponuje materiálным vybavením potrebným na vykonávanie ekonomickej činnosti z tohto miesta (napr. kancelárske priestory, v ktorých alebo z ktorých poskytuje svoje plnenie) a tiež personálnym vybavením (pracovníkmi, ktorí sú stále k dispozícii na danom mieste). Prevádzkareň musí byť spôsobilá z miesta svojho zriadenia dojednávať obchody, uskutočňovať manažérske rozhodnutia, uzatvárať a vyhotovovať zmluvy, prijímať platby a pod, teda samostatne generovať príjem, ktorý sa na účely dane z príjmov osobitne vykazuje. Pre nadobudnutie postavenia prevádzkarne na účely zákona o DPH nepostačuje, ak takáto organizačná štruktúra podnikateľa vykonáva činnosť len pre svojho zriaďovateľa...

Je nepochybné, že zákon o DPH v znení platnom a účinnom v čase kontrolovaného zdaňovacieho obdobia (2008) a jeho ustanovenie § 4 ods. 7 bolo výsledkom implementácie

smernice Rady 77/388/EHS a smernice Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH. Žalobca sa preto nemýlil, keď tvrdí, že požiadavky uvedených smerníc boli v relevantnom čase implementované do právneho poriadku Slovenskej republiky. Z toho však aj podľa názoru najvyššieho súdu nevyplýva, že by pri aplikácii pojmu prevádzkareň na účely ustálenia miesta dodania služby bolo možné riadiť sa len doslovným znením § 4 ods. 7 zákona o DPH a nehľadieť na kontext jednotného systému DPH stanoveného právom EÚ. Práve naopak vnútroštátne právo je potrebné vykladať v duchu a v súlade s cieľmi smerníc, ktorých obsah sa premietol do zákona o DPH vrátane definičných znakov pojmu prevádzkareň vyplývajúcich zo smerníc a z judikatúry Súdneho dvora. Argumentáciou žalobcu, ktorou sa dovoľával gramatického výkladu § 4 ods. 7 zákona o DPH tvrdiac, že výklad tohto ustanovenia v súlade s cieľom smernice neprípustne rozširuje vnútroštátnu právnu úpravu, považoval ty najvyšší súd za nesprávnu, nakoľko sa prieči Zmluve o fungovaní európskej únie a všeobecným aplikačným pravidlám práva EÚ. Pokiaľ teda daňové orgány pri výklade a aplikácii pojmu prevádzkareň ako „stáleho miesta podnikania, ktoré má personálne a materiálne vybavenie potrebné na výkon podnikania“ (§ 4 ods. 7 zákona o DPH), hodnotili aj samostatnosť a nezávislosť ekonomickej činnosti zastupiteľstva žalobcu v Ruskej federácii, postupovali aj podľa názoru najvyššieho súdu v súlade so zákonom.

Z uvedených záverov vyplýva, že na to, aby bolo možné určitú službu považovať za dodanú zo zahraničnej prevádzkarne podnikateľa, musí byť takáto prevádzkareň organizačne odčlenená a nezávislá, spôsobilá ako samostatná organizačná zložka podnikateľa vstupovať vo svojom mene do právnych vzťahov s tretími subjektmi. Žalobca v priebehu daňovej kontroly preukázal, že na základe Dohody o poskytnutí podpory zo dňa 14. 12. 2007 uzavretej so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] sa vyčlenení zamestnanci tejto spoločnosti podieľali na realizácii obchodov žalobcu v Ruskej federácii, podliehali riadiacej právomoci žalobcu a využívali, materiálne a technické zabezpečenie spoločnosti [REDAKOVANÉ]

Aktivity, ktoré vykonávali vyčlenení zamestnanci spoločnosti [REDAKOVANÉ], nemožno však podľa názoru Najvyššieho súdu SR považovať za dodanie služby prevádzkarňou žalobcu v Ruskej federácii, nakoľko vo vzťahu k tretím osobám išlo o podnikanie spoločnosti [REDAKOVANÉ], z ktorého ako dodávateľ služby benefitoval na území Ruskej

federácie žalobca. Na to nič nemení skutočnosť, že žalobca bol spoluvlastníkom spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Personálny a materiálny substrát, ktorý na podnikanie v oblasti prenájmu železničných vagónov v Ruskej federácii využíval, totiž nepatril jemu, ale spoločnosti [REDAKOVANÉ].

Najvyšší súd SR poukazuje aj na to, že ani sám žalobca nepovažoval predmetné zastúpenie za svoju organizačnú zložku, nakoľko táto nefunguje v žiadnych daňovou správou posudzovaných obchodných dokumentoch žalobcu a nebola evidovaná ani v žalobcovom účtovníctve na účely dane z príjmov právnických osôb, keď podľa zistení daňových orgánov, príjmy dosiahnuté z podnikania z prenájmu železničných vagónov v Ruskej federácii žalobca nevykazoval ako príjmy zo služieb dodaných prevádzkarňou v Rusku. Navyiac žalobca v daňovom konaní nepreukázal, že by predmetné obchody zdaňoval v Rusku tamojším ekvivalentom DPH. Taktiež nepreukázal a ani to netvrdil, že by prevádzkareň so sídlom v Moskve oficiálne zaregistroval, resp. jej zriadenie oznámil príslušným ruským úradom.

Najvyšší súd SR poukazuje tiež na to, že žalobca nepredložil žiadny relevantný doklad podpísaný riaditeľkou Zastupiteľstva, ktorý by sa vzťahoval k službám prenájmu železničných vagónov poskytnutých žalobcom a ktorý by s predmetným fakturovaným prenájom železničných vagónov priamo súvisel. Žalobca nepredložil žiadnu zmluvu súvisiacu s poskytnutým prenájom železničných vagónov, ktorá by bola podpísaná riaditeľkou Zastupiteľstva a ktorá by priamo zaväzovala žalobcu k určitým plneniam a povinnostiam. Zároveň činnosti vedenia účtovníctva žalobcu, činnosti súvisiace s prijímaním a odosielaním úhrad, činnosti vyhotovenia faktúr boli sústredené v sídle žalobcu na území Slovenskej republiky. Zmluvy za prenájom železničných vagónov boli uzatvorené konateľom žalobcu a nie riaditeľkou Zastupiteľstva.»

Ústavný súd konštatuje, že z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku síce nevyplýva, že by najvyšší súd v prípade sťažovateľky výslovne aplikoval, resp. zohľadnil aj ňou prezentovanú judikatúru Súdneho dvora, to však v okolnostiach danej veci ani nebolo nevyhnutné. Dôležité z pohľadu sťažovateľky bolo to, aby právne závery najvyššieho súdu obstáli vo svetle príslušnej (relevantnej) judikatúry Súdneho dvora.

Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru, že v konaní pred najvyšším súdom bola zohľadnená relevantná judikatúra Súdneho dvora vzťahujúca sa na okolnosti tohto prípadu. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku zohľadnil nielen sťažovateľkou (izolovane) prezentovaný rozsudok vo veci C 605/12 Welmory zo 16. 10. 2014, ale vo vzťahu k definícii pojmu „stála prevádzkareň“ zohľadnil a výslovne odkázal na rozsudok vo veci C 73/06 Planzer Luxembourg z 28. júna 2007. Najvyšší súd v prípade sťažovateľky aplikoval aj ďalší relevantný právny záver vyplývajúci z judikatúry Súdneho dvora (pozri rozsudok vo veci C 218/10 ADV Allround z 26. 1. 2012), v zmysle ktorého pri výklade ustanovenia práva Európskej únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou. V zmysle ustálenej a vo veci sťažovateľky taktiež relevantnej judikatúry Súdneho dvora (rozsudok vo veci C 327/94 Dudda z 26. 9. 1996, rozsudok vo veci C 114/05 Gillan Beach z 9. 3. 2006, ako aj rozsudok vo veci C 291/07 Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet zo 6. 11. 2008) cieľom ustanovení určujúcich miesto poskytnutia služieb na daňové účely je vyhnúť sa na jednej strane konfliktom právomocí, ktoré by mohli viesť k dvojitému zdaneniu, a na druhej strane nezdaneniu príjmov.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že zohľadňujúc príslušné ustanovenia zákona č. 222/2004 Z. z. zákon o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (do ktorých boli implementované smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu a smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pozn.), kontext a ciele predmetnej právnej úpravy, ako aj relevantnú judikatúru Súdneho dvora, právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v napadnutom rozsudku jednoznačne obstoja. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu preto nemožno vo svetle námietok sťažovateľky považovať za svojvoľný či arbitrárny. Naopak, práve sťažovateľkou prezentovaná argumentácia nezohľadňuje kontext a ciele právnej úpravy a obmedzuje sa na izolovanú interpretáciu niekoľkých vybraných judikátov Súdneho dvora.

Ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ďalej poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka mala možnosť vyjadriť sa k odvolaniu finančného riaditeľstva proti rozsudku krajského súdu a predniesť najvyššiemu súdu aj argumentáciu vzťahujúcu sa na judikatúru Súdneho dvora, ktorú prezentuje pred ústavným súdom. Sťažovateľka však túto možnosť nevyužila, k odvolaniu finančného riaditeľstva sa vôbec nevyjadрила a svoje (z jej pohľadu rozhodujúce) argumenty uplatnila až v konaní pred ústavným súdom. Takýto postup sťažovateľky s odkazom na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* a taktiež na judikatúru ústavného súdu (porovnaj III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012) nemožno akceptovať.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľka ďalej pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd mal v jej veci predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku. V dôsledku toho, že najvyšší súd takúto otázku Súdnemu dvoru nepredložil, mal sťažovateľke odňať zákonného sudcu a porušiť jej právo podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v tomto bode pripomína, že ak vnútroštátny sudca nepredloží prejudiciálnu otázku komunitárnemu sudcovi v konkrétnej veci, kde to bola jeho povinnosť, nielen možnosť tak urobiť, v takom prípade to môže za istých okolností zakladať zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu (IV. ÚS 97/2010; pozri tiež rozsudok vo veci C-224/01 Kobler z 30. 9. 2003).

Ústavný súd už judikoval (IV. ÚS 206/08, III. ÚS 207/2009), že ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodieľal svojím výkladom práva spoločenstva

komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním nesprávne obsadený.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené odkazuje na ďalšiu svoju judikatúru (pozri tiež II. ÚS 129/2010, II. ÚS 78/2013, III. ÚS 292/2014), v zmysle ktorej nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré je v rozpore s právom Európskej únie, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (v tomto prípade čl. 48 ods. 1 ústavy). Len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojoľnom, či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva Európskej únie mal pochyby a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojoľne popretá právomoc Súdného dvora (porovnaj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159; uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. 6. 2008).

Vzhľadom na už vyjadrené závery vo vzťahu k aplikácii príslušnej judikatúry Súdného dvora je v tejto veci zrejmé, že predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade sťažovateľky neprichádzalo do úvahy. Naopak, ani sťažovateľka sama vo svojej sťažnosti neposkytla presvedčivú argumentáciu, prečo to v tomto prípade považovala za potrebné, ale iba vo všeobecnosti odkázala na to, že najvyšší súd si túto svoju povinnosť nesplnil.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné aj túto časť sťažnosti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu čl. 38 dohovoru

Napokon, pokiaľ ide o namietané porušenie „práva“ sťažovateľky podľa čl. 38 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na to, že čl. 38 dohovoru neobsahuje žiadne právo, a preto k jeho porušeniu v tomto prípade dôjsť vôbec nemohlo. Navyše, sťažovateľka k tejto časti svojej sťažnosti neposkytla ústavnému súdu žiadnu relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, čo zakladá okrem dôvodu odmietnutia tejto časti jej sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej aj dôvod jej odmietnutia pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jeho ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018